

การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุกับผู้ดูแลในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก บ้านของผู้สูงอายุจังหวัดพื้นที่รับผิดชอบศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น

จรรยา อินทร์ศรีมี

ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้านของผู้สูงอายุเปรียบเทียบกับสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้านของผู้สูงอายุหาความสัมพันธ์ระหว่างการบาดเจ็บกับสภาพสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้านของผู้สูงอายุและศึกษการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุกับผู้ดูแลในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้านของผู้สูงอายุ ดำเนินการวิจัยในตำบลน้ำอ้อมอำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ดและตำบลบ้านเพิ่มอำเภอผาขาวจังหวัดเลย ดำเนินการศึกษาตั้งแต่ตุลาคม 2558 – กันยายน 2560 ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ด้วยการสำรวจสภาพสิ่งแวดล้อมภายในตัวบ้านและบริเวณรอบๆตัวบ้านสัมภาษณ์ผู้สูงอายุความรู้และการเกิดอุบัติเหตุสอบถามผู้ดูแลผู้สูงอายุความรู้และการดูแลผู้สูงอายุขั้นตอนที่ 2 การศึกษการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุและผู้ดูแลในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้านของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการเตรียม 2) การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้รวมทั้งสะท้อนการปฏิบัติและทดลองปฏิบัติใหม่ 3) ขั้นตอนการประเมินผลผลการศึกษาพบว่าบ้านผู้สูงอายุที่เข้าทำการสำรวจ 725 หลังคาเรือนพบว่า เป็นเพศหญิงร้อยละ 63.3 และเพศชายร้อยละ 36.4 เป็นผู้สูงอายุในวัยต้นคือช่วงอายุ 60-70 ปีร้อยละ 49.2 ลักษณะอาคารที่พักส่วนใหญ่เป็นบ้านสองชั้นร้อยละ 70.9 ผู้สูงอายุนอนชั้นล่างร้อยละ 87.9 บริเวณห้องนอนมีการจัดเก็บสิ่งของไม่เป็นระเบียบร้อยละ 65.5 ห้องน้ำและห้องส้วมส่วนใหญ่อยู่ในห้องเดียวกันแต่ไม่มีการแยกพื้นที่ชัดเจนร้อยละ 71.8 ส้วมแบบนั่งยองไม่มีราวจับร้อยละ 70.9 ห้องครัวมีพื้นต่างระดับร้อยละ 35.7 มีการจัดเก็บสิ่งของไม่เป็นระเบียบร้อยละ 79.0 บันไดมีการวางสิ่งของร้อยละ 48.2 ห้องรับแขกและห้องนั่งเล่นมีการจัดเก็บสิ่งของภายในห้องไม่เป็นระเบียบ 62.5 พื้นทางเดินรอบบ้านเป็นดินร้อยละ 70.9 สภาพของพื้นทางเดินมีลักษณะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุของผู้สูงอายุได้มากที่สุดคือพื้นขรุขระร้อยละ 77.0 รองลงมาคือมีหลุมบ่อร้อยละ 43.5 อีกทั้งยังพบสิ่งกีดขวางทางเดินร้อยละ 65.8 การเกิดอุบัติเหตุมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) หลังจากดำเนินการการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุและผู้ดูแลในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้านของผู้สูงอายุประกอบการสนทนากลุ่มผู้สูงอายุผู้ดูแลและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องการร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาวางแผนเพื่อแก้ปัญหาการจัดอบรมให้ความรู้ผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุการจัดทำสัญญาใจของผู้ดูแลและจัดเวทีแลกเปลี่ยนรู้ผลการศึกษาพบว่าการนำความรู้ไปดำเนินการปรับปรุงบ้านผู้สูงอายุเช่นการจัดซื้อพรมเช็ดเท้าใหม่เปลี่ยนโถสุขภัณฑ์เป็นนั่งราบการจัดเก็บสิ่งของให้เป็นระเบียบอีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำโครงการปรับสภาพสิ่งแวดล้อมบ้านผู้สูงอายุเป็นต้น